

О.М. Прядко, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

І.Ю. Тарасов, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ СТАРТАПІВ В УКРАЇНІ

Однією з найбільш актуальних задач для розвитку національної економіки України є стимулювання та забезпечення темпів економічного зростання, активний вихід традиційного бізнесу на зовнішні ринки, розвиток бізнес-середовища для реалізації стартапів та інноваційних проєктів.

Останнім часом слово стартап стало дуже популярним. Цей напрям набуває дедалі більшої актуальності в Україні, а його розвиток, в сучасних умовах господарювання, є важливим аспектом у підвищенні привабливості інвестиційного клімату країни, розвитку інноваційної діяльності та підтримці малого та середнього бізнесу. Стартап-проєкти впроваджують у виробництво інновації та інноваційні технології, які сприяють підвищенню загального рівня розвитку економіки країни.

Традиційно найбільша частка стартапів припадає на ІТ-сектор. Їх розвиток становить для України чималу перспективу. Ця галузь є п'ятою за обсягами експорту в країні, причому переважно у економічно розвинені країни. Бізнес-інкубатори виступають могутнім інструментом підтримки малого та середнього бізнесу. Вони надають командам стартапів повний набір послуг – коучінг, юридичну та фінансову підтримку, навчання, пошук інвесторів та ін. За останні роки стартап-індустрія в Україні суттєво зросла. Збільшилась не лише кількість проєктів, але і обсяг інвестицій в них; а даний напрям став стрімко розвиватись і в інших галузях та напрямках бізнесу – харчової промисловості, індустрії послуг, медицині та ін.

Проаналізувавши ринок стартапів в Україні можна констатувати: щороку на українському ринку з'являється від 300 до 500 нових стартапів; сумарна кількість стартапів, які постійно функціонують на ринку – близько 900 проєктів; приблизно з 600 стартапів в рік виживає лише кілька десятків (20–40). Серед найбільш вдалих українських втілених ідей – Petcube (пристрій для розваг домашніх тварин), Branto (концепція «розумний дім»), iBlazr (пристрої світлодіодного спалаху для смартфонів), Skidka.ua (система, що об'єднує асортимент більш ніж сотні магазинів зі знижками) Eatsmart.ua (сервіс онлайн-бронювання місць у ресторанах) та ін.

Серед найбільш перспективних стартапів 2016–2017 рр. – Sixa (дозволяє використовувати гаджет у якості суперкомп'ютера), Etachki

(інтернет-аукціон авто, що були у вжитку), Cardiomo (контроль роботи серця), Solargaps (жалюзі з сонячними модулями для генерування електрики) та ін.

Згідно з даними дослідницького комітету Української Асоціації венчурного і приватного капіталу (UVCA) з початку 2017 року було запущено 35 кампаній на Kickstarter і Indiegogo – найбільш популярних світових краудфандингових платформах. Більша частина проєктів (83%) успішно зібрали необхідні суми. За останніми даними, українські інновації зібрали 1,8 млн дол. США, що в 4 рази більше початкової мети.

Особливістю вітчизняного ринку стартапів є те, що він розвивається за двома напрямками:

1) з орієнтацією на закордонного споживача (Petcube, Jollylook, inCust, Solargaps та ін.);

2) з орієнтацією на українського споживача (Etachki, Skidka.ua, EatSMART.ua та ін.).

Основна частка всіх стартапів діє в Києві – 49%, інша розподілилась по Україні: Дніпро – 16%; Львів – 9%; Харків – 8%; Одеса – 6%; інші міста – 12%.

Для успіху стартапу на ринку він повинен мати маркетингове обґрунтування, яке, на наш погляд, має бути ретельно пропрацьовано за наступними напрямками:

– незадоволені або частково задоволені потреби потенційного споживача та яким чином ідея (її втілення) дозволяє вирішити цю проблему та вивести людину на новий рівень життя;

– сучасний стан ринку пристроїв, які частково вирішують цю проблему, їх недоліки та переваги;

– необхідна сума для запуску стартапу та її обґрунтування;

– орієнтовна роздрібна вартість пристрою (послуги) для кінцевого споживача.

Для розвитку успішного бізнес-середовища стартапів в Україні необхідні наступні умови: створення середовища, в якому буде вигідно здійснювати інноваційну та традиційну підприємницьку діяльність; адаптування інструментів державної політики для підтримки стартап-проєктів; допомога в отриманні вигоди від росту онлайн-ринків.

Адже, на сьогоднішній день, розвиток економіки будь-якої країни визначається розвиненістю інноваційного бізнес-середовища для стартапів та інвестиційного клімату для традиційного бізнесу.